

השעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יועמד חי לפני אדוני לכפר עליו לשלח אותו לעזאזל ה' מידבר...

רק מעטים שמו לב לעובדה כי ההודעה שנמסרה בצהרי יום ה' בשידורי ישראל על העברתו של אלוף פיקוד הדרום, האלוף שמואל גונן (גורודיש), לתפקיד מפקד מרחב שלמה, לא נמסרה בשם דובר צה"ל...

זכותו של שר הביטחון היא לכפות על המטכ"ל חילופי מפקדים בצה"ל. שר הביטחון, משה דיין, התיחס לפרשה בעקיפין כאשר כבר למחרת היום, כאשר הופיע בנאום פומבי בבית-הספר לית"ל בתל-אביב...

לחקירת מחדלי המלחמה החלה בחקירתה, הוחלט להעבירו בזמנו התלוצצו כי סמל או סרן אלמוניים כבר קיבלו מינוי של נאשמים באחריות למחדלים.

המועזע מכל היה שאת המשימה להעברת האלוף נטל על עצמו האדם שיותר מכל אדם אחר בישראל אחראי למחדלי ה' מלחמה ולשואה שאימה על גורלה של המדינה...

שר הביטחון-העצמי ידע שהוא יכול ל' המשיך להשתולל ככל העולה על רוחו. במדינת ישראל אין אדם שיעז להעניש אותו.

ההסתדרות

מה השעה?

שעת-החירום מטרידה את רוב אזרחי המדינה, אך לחלק מהם היא אפילו מורעילה. כאלה הם חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות, השולטת בארגון הגדול ביותר במדינה שילטון מוחלט, שהתחוק עוד יותר משחקיו צבאות מצריים וסוריה על שעת-החירום בישראל.

"שעת חירום" היא הסיבה לדחייתו של הוועידה הנבחרת של ההסתדרות לי ששה חודשים מאז בחירתה. עד לכינוס הוועידה, ימשיכו הבוסים ההסתדרותיים להיצמד לכסאותיהם ולהתחמק בחותמת הגומי את החלטות הממשלה על מילואת מרצון-חובה, מילואת-חובה, ביטול הסובי סידיית על מצרכי מזון חיוניים, העלאות במחירי החשמל, המים, התחבורה, היבוא,



דיין וגורודיש חונטריש

בגדי ילדים, שכר-הלימוד בבית-הספר ה' תל-אביב ובכל פגיעה אחרת בכוח הקנייה של השכר.

"שעת חירום" היא גם סיבה מספקת שלא לדון בנימוקי הפרשה של חבר נכבד בוועדה המרכזת, יצחק בן-אהרון, שהאשים את חברי מפלגתו במסע הדהות ובמעילה באימון מאות אלפי הבוחרים (ראה להלן).

"שעת חירום", היא ההודמנות המת' אימה לכינוס הוועד המועל, שבעה שבר' עות אחרי הכרזתה של שעת החירום, לדיון ב'פעולות ההסתדרות בשעת-החירום'.

שעת-החירום נמשכת, אך הדיון בה לא נתקיים. הסיבה: בשעה עשר וחצי ביום הראשון השבוע, התכנס המוסד העליון של ההסתדרות לדינויו. שלוש שעות עסקו חברי הוועדה-המועל בדחיית הוועידה, באישור התפטרותו של בן-אהרון, ובבחירתו של ירוחם משל ל' תפקיד 'ממלא-מקום קבוע' במקום תפי' קיד 'ממלא מקום' בו כיהן עד כה.

בשעה אחת וחצי עזבו חברי סיעת המערך העבודה-מפ"ם את אולם ה' ישיבות. ירוחם משל הביט בשעונו קבע ששעת ארוחת-הצהריים הגיעה, וחידון (המשך בעמוד 18)

לחזית הדרום את רב-אלוף (מיל), חיים בר-לב, שר המיסחר והתעשייה, שנטל על עצמו את האחריות לגעשה בחזית בצורה חד-משמעית. בר-לב כינס את אלופי פיקוד הדרום והודיע להם בערך כך: 'כיוון שאני הוותיק ביותר מביניכם ואני גם המבוגר ביותר הרי שמרגע זה והלאה אני גותן את הפקודות כאן'.

גונן לא נסגע משני מינויים אלה, ש' למעשה שמו מעליו מפקחים. כאשר פרצה המלחמה היה האלוף גונן רק חודשיים וחצי בתפקידו כאלוף-הפיקוד. כל מפקדי האוגדות בחזית הדרום, שהיו למעשה חחת פיקוד, היו אלופים בכירים ממנו בצה"ל, שהוא שירת בנמנו כפיקודם. אולם עתה, כאשר שוחרר האלוף גונן מתפקידו כאלוף פיקוד הדרום והועבר לתפקיד מפקד מרחב שלמה,



זעקת האב

מדוע לא אומרים לנו את כל האמת? איפה בנינו? האם הם חיים, או לא? מדוע לא עשתה הממשלה וצה"ל כל הדרוש כדי לאתר את הנעדרים? אנו חיים בערפל, ולא יכולים לסבול יותר, כך זעקו ההורים.

עניין לא נמצא שם. היו רק עשרות תמרי נות, מפורזות באי-סדר מדהים, מוכתמות נורא. היה ממש קשה לזהות את האנשים שבתמונה.

"אחת הנשים התעלפה, אבל לא היתה בסביבה אף טיפת מים," אמרה חיה בהת-רגשות, "בלית-ברירה הוצאנו אותה לי רחוב, בידיים, ורק שם הצלחנו להעירה. 'המראה שנתגלה שם לעיני נראה כאילו לו גלק מתוך סרטי-אימים. זה היה מועזע. אבל הנורא מכל היה שידעת שזוהי

ללא "נעלה בנינו?"

כ אשר נודע לחיה פריש, תושבת רמת-גן, כי קרוב-מישפחה נימנה עם נעדרי המלחמה, לא היה לה ספק כי שילטונות-הצבא יעשו כל שביכולתם על-מנת לאתר אותו ואת חברי-הגורל. המסורת של צה"ל אמונה על כך שאין מפקירים לוחמים שנפגעו בשדה-הקרב, משוכנעת היתה שמדי-פעם יבוא נציג כלי שהו מטעם הצבא יהודיעם על התקדמות הכירורים ולהרגיע את רוחם.

קרוביה-משפחה של חיה שירת בחיל-קרבי, בחזית הדרום. משך עשרת ימי המלחמה הראשונים לא התקבל ממנו שום סימן חיים, אף לא דרישת-שלום עקיפה. בנייה-משפחה המודאגים פנו אל קצין-העיר וביקשוהו לבדוק את העניין, אך זה הור' דיעם כי "אין מקום לדאגה. החייל משרת בדרום, ולא קיבלנו שום דיווח אודותיו. איננו יודעים אם נישבה או נהרג. המתינו בסבלנות. לא קרה דבר". חלפו שבועיים. עדיין לא התקבלה ידיעה. לבסוף נזכרו כי כל מה שיעשו, יהיה טוב יותר מחוסר-המעש. החליטו לנסות לפעול בכוחות-עצמם.

במשדרו של קצין-העיר נודע להם שב' אולם תחביב שברחוב איבן-גבירול מקרי' נים 24 שעות ביממה סרטים וכי אפשר לראות שם תצלומי-עיתונות שהגיעו מ' חו"ל ואשר בהם מצויות תמונותיהם של שבועיים ישראליים בחזיתות סוריה ומצרים. חיה פריש הלכה אף היא לשם, בתקווה לגלות את בן-משפחתה.

השעה היתה 20.30. חזית הבית שבמרתפו שוכן האולם היתה אפלה ונטושה. חדר-הכניסה היה מוזהם מן הפעילות שנערכה בו במשך היום כולו. בפניה, על לוחי מודעות, תלויים היו תצלומיהם של מספר שבועיים. בכל האולם כולו לא נמצא אף שלט שיוורה לאן לפנות, היכן מקריגים את התמונות. בקצהו האחר של האולם הבחינה בדלת כגורה. ניגשה אליה ופתחה אותה, מבלי שתדע מה תמצא מאחוריה. משפתחה, גילתה בתוך החדר שולחן-מתכת, ששסביבו ישבו אנשים אחדים התבוננו בתצלומים שהיו כבר מקומטים מרוב מיש' מושיידיים. גם החדר היה היה מטונף. חיה הנרגשת ביקשה לשתות מעט מים, להשיב את נפשה. חיפשו ברו, אך לא היה כזה בנמצא. רק כעבור כרבע שעה התאוששה מעט, והצטרפה אל המעלעלים בתמונות. לאיש מן הנוכחים לא היה מושג היכן צולמו, מתי, באילו נסיבות. "אף טיפת הדרכה לא היתה במקום," סיפרה. "פשוט, איש מאלה האחראים לי



רגשות ייאוש על פני האנשים היה הדבר שאיפיון את הבאים לאסיפת משפחות הנעדרים. דמעות בעיניים, חוסר הידיעה, תהוון ולב המנבא שחורות, היו נחלת הכל.